

Siendom staar under Mandens Bærgemaal, og derved er at forstaa, at det staar under hans ukontrollerede Bestyrelse; thi som sin Kones Bæрге er Manden ikke underkastet Tilsyn af Overmyndigheden eller andre Pupalautoriteter. Dette er Reglen. Der kan vel afviges fra den ved Bestemmelser i Ægtepagten, men det er den Regel, som gjælder, hvis ei Lidet er vedtaget. Her er jeg tilbøjelig til at antage, at det vilde være den naturligste og rigtigste Ordning, naar henses til den Stilling, som den ugifte Kvinde nu indtager med Hensyn til Myndighed, at opstille som Regel, at, naar der er Særcie, mere eller mindre udstrakt, er Konen myndig, saa at hun i saa Fald selv raader over sit Særcie, endog uden at Manden behøver at være enig deri. Dette tror jeg vistnok vilde være den naturligste Ordning i det Dieblit, man er kommen dertil, som man nu er, at Kvinden med en vis Alder opnaar fuldstændig Myndighed ligesom Manden. Den anden Ordning, var naturlig, saalænge man gik ud fra, at Kvinden ikke blev myndig i Ordets egentlige Betydning og kun opnaaede en til Myndighed svarende Stilling ved at blive Enke; men nu, da begge Kjøn i Henseende til Myndigheds Opnaaelse ere ens stillede, vil jeg anse det for naturligt, at, naar der er Særcie, bør Konen erkjendes for at være myndig, og dette viser sin praktiske Virkning deri, at hun da selv er raadig over Sit uden at behøve at have betinget sig det udtrykkelig i Ægtepagten. Dette er imidlertid en Sætning, som, naar den skal gennemføres, kan have ikke saa faa Betænkeligheder, og det vil maasse befindes nødvendigt at knytte forskellige Korrektiver til den, hvad jeg imidlertid ikke her skal forsøge videre, da det vilde lede os langt ind paa et rent teknisk-juridisk Gebiet. Kun det skal jeg nævne, at der under et saadant System maasse vil være Grund til at træffe særegne Bestemmelser for det Tilfælde, at Konen kontraherer med Manden selv. Det er et Spørgsmaal, om det ikke under et saadant System vilde være betænkeligt at sige, at hun uden Videre kan kontrahere med Manden selv, og om det ikke er at befrygte, at en saadan Ordning vilde aabne Veien for meget store Misbrug, saaledes at der kunde være Anledning til enten helt at forbyde visse Kontrakter mellem Konen og Manden indbyrdes, saaledes som andre Lovgivning har gjort, eller at give Bestemmelser om, at, naar hun vil kontrahere med Manden, skal den trufne Overenskomst have Stadsfæstelse af en Bæрге, eller at hun paa anden Maade skal beskyttes mod at forledes til Reizshandler med ham, som vilde være hende fordelagtige. Dette er altsaa det, som jeg egentlig har troet, at man maatte blive staaende ved som Regel; men jeg vil indrømme, at fra denne Regel bør der gøres en Undtagelse i den Retning, som den ærede Forespørgger antydede, nemlig i Retning af, hvad Konen ved egen Virksomhed erhverver. Det er netop dette, som er det vigtigste Nye i de

forskjellige forhen omtalte, i senere Tid fremkomne Love, nemlig i den engelske og den svenske, og det er ogsaa foreslaaet i Norge, nemlig at selv om der ikke er sluttet nogen Ægtepagt, skal det være Reglen, at det, som Husfruen erhverver ved en Virksomhed, som er uafhængig af og selvstændig i Forhold til Manden, har hun selv fuld og udelukkende Raadighed over. Jeg tror ikke, at det vil være nødvendigt og hensigtsmæssigt at sige, at det bliver hendes Særcie; det vilde i mange Henseender føre til Brud paa Principet, kunde let føre os helt over i Særciesystemet for al Erhvervelses Bedkommende og medføre andre Ulemper for Konen. Thi naar man vilde sige, at det, hun erhverver, bliver hendes Særcie, ligger det nær, at det, Manden erhverver, ogsaa bør blive hans Særcie, og saa kommer man langt bort fra det, som er vort hele Udgangspunkt, og som jeg tror, er den for Konen heldigste Ordning. Men derimod mener jeg, at man meget godt kan komme derhen, hvor flere af disse nyere Love ere komne, nemlig til at bestemme, at fra den almindelige Regel, at Manden raader over hele Fællesboet, eksisterer der den ene Undtagelse, at det, Konen erhverver ved en Virksomhed, som er uafhængig af Mandens, er hun berettiget til selv at raade over. Dette er en Sætning, som er af stor Vigtighed navnlig for de mindre heldig stillede Klasser, for Arbejderklassen. For de rigere Klasser har det ikke stort at sige, om Forholdene ordnes paa den ene eller den anden Maade, thi de ville i Reglen nok vide at slutte saadanne Ægtepagter og andre Overenskomster, som de finde tjenlige for deres Liv, ligesom de ogsaa i den Henseende baade have tilstrækkelig Oplysning selv og let kunne skaffe sig behørig sagkyndig Assistance. Men i det meget store Antal Ægteskaber, hvor der Intet er, hvor begge Parterne Intet eller Lidet eie ved Ægteskabets Indgaaelse, følger det af sig selv, at der aldrig eller yderst sjelden bliver Spørgsmaal om at slutte Ægtepagter, der skrider man til Ægteskabet, og saa ser man, hvorledes Fremtiden vil gestalte sig. Af Hensyn til disse Ægteskaber tror jeg nok, at den Regel, som jeg har nævnet, vil være baade billig og retfærdig og i mange Henseender vil kunne tjene til at bøde paa nogle af de værste Misbrug, som den ærede Forespørgger nævnte. Jeg skal imidlertid dog ikke undlade at bemærke, at altså store Forventninger om, hvad man skulde opnaa ved en saadan Regel, maa man ikke gjøre sig; thi selv om det nok saa meget er Lov, at Konen selv disponerer over sit Særcie, vil det dog ofte finde Sted i det virkelige Liv, at hun ikke tør gjøre denne Rettighed gjældende over for Manden og maa finde sig i, at han raader over disse Ting. Men den Omstændighed, at Bestyttelsen ikke er fuldstændig, og at i et Forhold som Ægteskabet overhoved Lovregler mangen Gang ikke have synderligt at betyde, fordi den stærkere Villie vel vil vide at gjøre sig gjældende paa anden